

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การวางแผนชีวิตการทำงานของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนชีวิตการทำงานของพระนิสิตภายหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาความคิดเห็นของพระนิสิตต่อการวางแผนชีวิตการทำงานในอนาคต ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้ง แนวทางการเตรียมตัวในการหางานทำในอนาคต หรือภายหลังการจบการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา คือ พระนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 88 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.0 ผลการศึกษารูป ได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.4 เป็นพระภิกษุ และร้อยละ 13.6 เป็นสามเณรมีอายุไม่เกิน 25 ปี ร้อยละ 70.5 ผู้ที่เป็นพระนิสิต มีอายุพรรษา 1-5 ปี ร้อยละ 65.9 โดยร้อยละ 183.0 เป็นพระนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพ ที่มาจากต่างจังหวัดมีร้อยละ 17.0 เหตุผลการเข้ามาบวช ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.3 บวชเพื่อศึกษาเล่าเรียน โดยร้อยละ 54.5 เรียนที่คณะสังคมศาสตร์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ และร้อยละ 45.5 ที่เรียนที่คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ และสาขาวิชาจิตวิทยา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ร้อยละ 64.8 ผู้ที่มีผลคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีร้อยละ 35.2 ทางด้านครอบครัวพบว่า บิดามีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 73.8 และที่ประกอบอาชีพนอกเกษตรกรรมมีร้อยละ 26.1 ส่วนมารดามีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 75.0 และที่ประกอบอาชีพนอกเกษตรกรรมมีร้อยละ 25.0 บิดามีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 64.8 ในขณะที่ร้อยละ 95.9 มีมารดาที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.3 ไม่มีผู้สนับสนุนทางการศึกษา มีพระนิสิต อยู่ร้อยละ 47.7 ที่มีผู้สนับสนุน

ทางการศึกษา โดยร้อยละ 52.3 ได้รับการสนับสนุนโดยให้เป็นทุนการศึกษา ร้อยละ 2.3 ให้เป็นเงินรายเดือน อย่างไรก็ตามร้อยละ 72.7 ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัว แต่ร้อยละ 27.3 ไม่มีการสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัว

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนชีวิตในการทำงาน ดังนี้

2.1 ประเภทของงานที่ทำ

กลุ่มตัวอย่างสนใจทำงานด้านพระพุทธศาสนาในระดับสูงดังนี้

เต็มใจช่วยทำงานบริหารปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ต้องการงานเผยแผ่พุทธศาสนาในประเทศ ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ด้านพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 2.76, 2.60, 2.55$ และ 2.53 ตามลำดับ) และที่สนใจปานกลาง คือ การสอนหนังสือตามปริยัติธรรม ทำงานเป็นผู้บริหารในองค์กรของสงฆ์ และสอนหนังสือในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ($\bar{X} = 2.2, 2.18$ และ 2.09 ตามลำดับ) ส่วนการทำงานในองค์กรอื่น ๆ สูงที่สุด คือ การใช้ความรู้ความสามารถในองค์กรใดก็ได้ ($\bar{X} = 2.64$) และในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.26$) คือ การทำงานเกี่ยวกับองค์กรเอกชน

2.2 ความคาดหวังการทำงานในอนาคต

มีความคาดหวังโดยรวมในระดับสูง ($\bar{X} = 2.50$) โดยคาดหวังทำงานเสริมทักษะเพื่อให้มีทางเลือกในการทำงานมากขึ้น ($\bar{X} = 2.71$) ส่วนความคาดหวังที่จะทำงานที่มีค่าตอบแทนในการทำงานมีในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.26$)

2.3 ความก้าวหน้าในงาน

กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าการทำงานจะทำให้มีโอกาสได้ฝึกอบรมและศึกษาดูงานในระดับสูง ($\bar{X} = 2.77$) และที่เชื่อว่าจะได้เลื่อนสมณศักดิ์มีในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$)

2.4 ความมั่นคงในงาน

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความมั่นคงในงานโดยรวมในระดับสูง ($\bar{X} = 2.50$) โดยคิดว่า ความมั่นคงในงานที่จะมีสูง คือ การทำงานในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่ออันตราย ($\bar{X} = 2.70$) และเป็นงานที่มีรายได้ ($\bar{X} = 2.59$) ยิ่งได้ทำงานในหน่วยงานที่มีชื่อเสียง ก็ยิ่งจะทำให้มีความมั่นคงมากขึ้น ($\bar{X} = 2.31$)

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สมณเพศ อายุ จำนวนพรรษา ภูมิลำเนาเดิม เหตุผลการบวช คณะ/สาขาที่เรียน ผลการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา รายได้ของบิดา/มารดา ผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษา และการสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัวกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน โดยสรุปมีดังนี้

3.1 สมณเพศกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีสมณเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานด้านความคาดหวังการมีงานทำในอนาคต แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตด้านอื่น ๆ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.3 อายุพรรษากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานด้านความคาดหวังการมีงานทำในอนาคต แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตด้านอื่น ๆ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.4 ภูมิลำเนาเดิมกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.5 เหตุผลการเข้ามาบวชกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลการเข้ามาบวชต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.6 คณะ/สาขาวิชากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่เรียนคณะ/สาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.8 อาชีพของบิดากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.9 อาชีพของมารดากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีมารดาอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานด้านความก้าวหน้าในงานแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานด้าน ประเภทของงาน ความคาดหวังการมีงานทำในอนาคต ความมั่นคงในงาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.10 รายได้ของบิดากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีบิดาซึ่งมีรายได้ของบิดาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.11 รายได้ของมารดากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีมารดาซึ่งมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.12 ผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษากับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตในการทำงานทุกด้าน และความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3.13 การสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัวกับการวางแผนชีวิตในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีการสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัวมีความคิดเห็นต่อการวางแผนชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัย

1. การสร้างความเข้าใจและทัศนคติต่อการทำงานด้านสงฆ์ เนื่องจากค่าเฉลี่ยของความต้องการได้งานที่เปลี่ยนสายงานจากการทำงานคณะองค์กรสงฆ์ไปสู่การทำงานด้านอื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2.33 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับสูงมหาวิทยาลัยจึงควรมีการจัดกิจกรรมหรือให้ข้อมูลเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและมุ่งความสนใจในการวางแผนที่อยู่ในวงการพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

2. การสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านการสอน การเป็นผู้บริหารในองค์กรของสงฆ์ และการสอนหนังสือในมหาวิทยาลัยสงฆ์ (จากผลการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ย 2.22, 2.18 และ 2.09 ตามลำดับ) มหาวิทยาลัยควรมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างเห็นความสำคัญของการทำงานในด้านการสอนให้มากขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลัก

3. การพัฒนาหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาให้มากขึ้น โดยการติดตามประเมินผลบัณฑิตที่จบการศึกษาและปฏิบัติงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์

4. ควรมีการพิจารณาคูณสมบัติเฉพาะ โดยเฉพาะอายุ และความรู้ความสามารถเฉพาะให้เหมาะสมกับคณะ สาขา และวิชาที่เรียน เพื่อให้สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสามารถรับการพัฒนาเรียนรู้ต่อเนื่องได้ในอนาคต

5. ควรมีการพัฒนาหลักสูตร เพิ่มเติมกิจกรรมและความรู้ทางด้านวิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นฐานความรู้ในการวางแผน หรือใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. ควรมีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของพระนิสิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศให้สามารถขยายผลหรือพัฒนาให้เป็นผู้นำ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกำลังสำคัญทางพระพุทธศาสนาและกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

7. ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับชั้น ให้เป็นช่องทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

8. ควรพัฒนาแหล่งข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาต่อ และตลาดแรงงานต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ในการศึกษาและการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลในภาพรวมทั่วประเทศ ในประเด็นของการวางแผนชีวิตการทำงานของพระและสามเณรทั้งที่กำลังศึกษาและที่ไม่ได้ศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการวางแผนต่าง ๆ ที่รองรับในอนาคต

2. ควรศึกษาติดตามผลเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของพระและสามเณรหลังจบการศึกษา เช่น การศึกษาต่อ ตลอดจนความสำเร็จในการทำงานและการวางแผนด้วย